



Utbildningsförvaltningen
Malin Kvist
0171-625803
malin.kvist@enkoping.se

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Svar på medborgarförslag om att ändra förskolans öppettider

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden anser att medborgarförslaget är besvarat.

Beskrivning av ärendet

Ett medborgarförslag om ändrade öppettider för förskolan har lämnats in till kommunen. Kommunfullmäktige beslutade den 14 februari 2022 § 14 att överlämna medborgarförslaget om ändrade öppettider för förskolan till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden för beredning och beslut. I medborgarförslaget föreslås att förskolans öppettid ska ändras så att förskolorna öppnar tidigare.

Utbildningsförvaltningens bedömning

Skollagens reglering kring förskolas öppettider

Det är i skollagen (SkolL) inte reglerat mellan vilka klockslag en förskola ska ha öppet. Däremot framgår i 8 kap. 5 § SkolL följande:

"Förskola ska erbjudas barn från och med ett års ålder i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt."

I 8 kap. 3 § 2 st framgår dock följande:

"Förskola behöver dock inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger."

Vidare framgår i 25 kap. 5 § följande:

"Kommunen ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt"

Det innebär att kommunen inte är skyldig att erbjuda förskola under kvällar, nätter och helger, s.k obekväm arbetstid. Vidare innebär regleringarna att kommunen inte heller är skyldig att erbjuda omsorg under tid då förskola inte erbjuds men att det är något som kommunen ska sträva efter att erbjuda.

Beslutad öppettid (ramtid) i Enköpings kommun

För att skapa en tydlighet kring vilka tider en förskola ska vara öppen utifrån vårdnadshavarnas behov brukar kommunerna besluta om öppettid (ramtid) för förskolorna. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har i *"Riktlinjer för kö, placering, avgifter och betalning för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg"* beslutat om öppettid (ramtid) för barnomsorg i Enköpings kommun. Den i riktlinjerna beslutade ramtiden är helgfri måndag till fredag kl 06:30 – 18:30. Öppettiderna ska följas av såväl kommunala som fristående verksamheter. **Inom den beslutade ramtiden kan verksamheter öppna senare eller stänga tidigare beroende på barns vistelsetider.**

Det är idag tre av de kommunala förskolorna som öppnar tidigare än kl 06.30. Det är beslut som fattats utifrån att det har funnits behov från ett flertal föräldrar. Två av dessa förskolor är i de yttre områdena av kommunen.

Omsorg på obekväm tid

I Enköpings kommun finns en kommunal verksamhet som erbjuder omsorg på obekväm tid. För de vårdnadshavare som har sitt ordinarie arbete förlagt till kvällar, nätter eller helger, och därav har behov av omsorg under tid då ordinarie förskola är stängt finns möjlighet att ansöka om omsorg på obekväm tid.

I Skolinspektionens rapport *"Omsorg på obekväm tid – Om föräldrars möjlighet till omsorg när förskolan är stängd"* framgår att arbete på obekväm tid vanligen gäller helger samt vardagar mellan kl 19:00 – 06:00.

Behov av förskola före eller efter förskolas öppettid

Det finns avgörande i Kammarrätten som visar att det är acceptabelt för en kommun att besluta om öppettider motsvarande det sätt som Enköpings kommun har gjort. Det Kammarrätten i Göteborg anför som skäl, för avgörande i dom 5146-17, som ska anses som avgörande för öppettiderna är att det erbjuds generella öppettider som typiskt sett är acceptabla för flertalet av förvärvsarbetande och studerande föräldrar. I det aktuella fallet handlade det om öppettid mellan kl 06:30 – 17:30.

Som yttrande i målet angivet ovan har Skolverket uttalat att om en förskola hålls öppet under tider som är passande för flertalet av förvärvsarbetande så åsidosätts inte skollagens krav. Skolverket uttalade vidare att om en förälder, som förvärvsarbetar, anmäler att det finns behov av längre öppettid så behöver en

bedömning göras av skyldigheten att underlätta för föräldrar respektive vilken möjlighet som finns för förskolan att tillgodose önskemålet.

Behov av förändrad öppetid (ramtid) för förskolor i Enköpings kommun

Rektorerna på de kommunala förskolorna bedömer att det inte finns något stort behov av att förändra förskolornas beslutade öppetid (ramtid) så att förskolorna ska öppna tidigare. Detta då det endast är ett fåtal föräldrar som uttryckt ett behov av att lämna tidigare.

Konsekvenser om öppetid (ramtid) utökas

Rektorerna beskriver att om förskolornas beslutade öppetid (ramtid) utökas skulle det innebära att det behövs fler pedagoger på morgonen och kvällen. Det skulle leda till att det blir färre pedagoger mitt på dagen, då det finns flest barn i verksamheten. Det skulle bli fler barn per pedagog under en längre tid. Schematiderna för pedagogerna skulle behöva förskjutas vilket är svårt att göra med det antal personal som finns idag, det finns inte utrymme för det. Bedömningen är att bemanningen skulle behöva utökas om ramtiden förlängs.

Utökade öppetider skulle innebära förändrade arbetstider för förskolornas personal och skulle även innebära ökad obekväm arbetstid för personalen. Förskolornas rektorer beskriver också att det är svårt att hitta personal som kan börja redan kl 05:45, vilket behövs för att en förskola ska kunna öppna kl 06:00. Det är även svårt att hitta personal som kan jobba till kl 19.

Utökad ramtid skulle troligtvis med anledning av det beskrivet ovan innebära ökade kostnader för verksamheten förskola.

Barnrättslig reflektion

De i kommunen beslutade riktlinjerna *"Riktlinjer för kö, placering, avgifter och betalning för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg"* säkrar förutsättningarna för att säkerställa barns bästa avseende process för placering i förskola. Detta genom att bidra till en rättssäker och likvärdig hantering för placering i förskola. När en eventuell revidering görs av de riktlinjerna ska också en prövning av att riktlinjerna säkerställer barns bästa göras. Vid bedömning om ett barn behöver tas emot utanför de ordinarie ramtiderna så tas hänsyn till barns bästa.

Slutsats

Sammanfattningsvis gör utbildningsförvaltningen bedömningen att dagens öppetid (ramtid) är acceptabel för merparten av de förvärvsarbetande och studerande föräldrarna. Det kan finnas föräldrar som har behov av att lämna eller hämta utanför ordinarie öppetid. Detta är dock något som får prövas i respektive fall och

inget som förvaltningen idag bedömer föranleder att de generella öppettiderna (ramtid) bör förändras.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, Svar på medborgarförslag om att ändra förskolans öppettider, daterad 2022-10-11.

Bilaga 1 Medborgarförslag

Bilaga 2 Protokollsutdrag från kommunfullmäktige den 14 februari 2022 § 14

Linda Lindahl
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Malin Kvist
Utredare
Enköpings kommun

Kopia till:
Förslagsställaren
Kommunfullmäktige, för kännedom

Van 2022/234

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: noreply@sitevision.enköping.se <noreply@sitevision.enköping.se>

Skickat: den 19 januari 2022 19:36

Till: Kommunledningsförvaltningen <Kommunledningsforvaltningen@enkoping.se>

Ämne: Inskickat formulär

För- och efternamn

Folkbokföringsadress

Postnummer

Postadress

Telefonnummer

E-postadress

Förslag

Ändra förskolornas ramtider!

Motivering

I dagsläget börjar man arbeta tidigare och tidigare för att tillgodose alla sina kunder. Jag arbetar på akutmottagningen i Enköping och börjar 6.45. Min man jobbar som maskinmekaniker i Bro, som fältmeck i hela Stockholmsregionen och behöver vara på plats kl.07.00. Att vi ska lämna våra barn 6.30 och hinna till våra arbeten, ombytta och klar finns inte. Idag får min man lämna barnen varje morgon som det gäller och han kommer näst intill alltid försent. Jag har lyft frågan med rektorn, rektorns chef och även politiker i kommunen för att kunna få all hjälp med detta men inget går. Enligt rektorns chef, Elisabeth Ståhl är det ramtiderna som sätter gränser. Ramriderna i Enköpings kommun är 06.30-18.30. Det är kanske dags att se över ramtiderna och göra om dom. Titta gärna på grannkommuner, Håbo öppnar 06.00 och ännu tidigare på vissa förskolor, för att behovet finns! Men jag lovet, behovet finns här i Enköping också.



Paragraf 14

Ärendenummer KS2022/87

Medborgarförslag - Ändra förskolornas ramtider!

Kommunfullmäktiges beslut

Medborgarförslaget överlämnas till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden för beredning och beslut. Kommunfullmäktige ska informeras om beslutet.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag om att ändra förskolornas ramtider har inkommit.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag, 2022-01-19